

Dosarul nr. 2ra-1094/2023
2-21168764-01-2ra-02082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (N. Lupașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, G. Dașchevici, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Duca,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Duca
Ion împotriva I.P. Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” cu privire la anularea
ordinului și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 15 noiembrie 2021, Duca Ion a depus cerere de chemare în judecată
împotriva I.P. Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” cu privire la anularea ordinului
nr. 01-17/54/1-ab din 01.04.2021 și repararea prejudiciului moral în suma de 5000
lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea din 31 martie 2021 a
Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost restabilit în funcția deținută anterior
concedierii.

Prin ordinul Instituției Publice Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din or.
Sîngera nr.61-p din 01.04.2021 a fost restabilit în funcția de profesor de educație
fizică și antrenor de sport.

A menționat că, a fost tarifat cu o sarcină didactică de 8 ore săptămânal și
trebuia să fie remunerat pentru sarcina didactică de 8 ore săptămânal. Cu toate
acestea, la 19 august 2021 reclamantul a aflat despre emiterea de către administrația
liceului a ordinului nr. 01-17/54/1-ab din 01 aprilie 2021 ”Cu privire la atribuirea
orelor de muncă” prin care i-a fost diminuată sarcina didactică săptămânală de la 8
la 7 ore, cu încălcarea drepturilor sale legitime i-a fost stabilit un alt regim de muncă.

În opinia reclamantului, ordinul respectiv îl consideră ilegal și urmează a fi
anulat. Totodată a subliniat că, ordinul menționat nu a fost emis la 01.04.2021, or,
la data menționată nu a existat un astfel de ordin.

A notat că, prin emiterea ilegală a ordinului datat cu 01.04.2021 i-a fost cauzat
prejudiciu moral considerabil, care constă din suferința emoțională și psihică pe care
le-a suportat. Prejudiciu moral este de cinci mii lei și urmează a fi încasat din contul

pârâtului în beneficiul reclamantului. Suma de cinci mii lei constituie o cale de reparare echitabilă a umilinței, intimidării, stresului și frustrării morale pe care le-a suferit reclamantului ca urmare a stabilirii unilaterale a sarcinii didactice.

Prin hotărârea din 16 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă excepția de tardivitate înaintată de reprezentantul I.P. Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun”.

A fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Duca Ion împotriva I.P. Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” cu privire la anularea ordinului nr. 01-17/54/1-ab din 01.04.2021 și încasarea prejudiciului moral.

Prin decizia din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins cererea de apel declarată de către Duca Ion și cererea de apel incident declarată de IP Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun”, cu menținerea hotărârii din 16 decembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, repartizarea estimativă a timpului de muncă a cadrului didactic se realizează anual, la stabilirea/modificarea normei didactice, de regulă la începutul anului de studii – luna septembrie fiecărui an. Totodată, norma didactică poate fi majorată sau redusă, în funcție de necesitățile profesionale ale angajatului cât și necesitățile instituției, or redistribuirea timpului de muncă destinată activităților se realizează prin asigurarea bunei funcționări instituționale procesului educațional.

Prin urmare, instanța de fond în mod just a reținut că repartizarea timpului de muncă a personalului didactic din instituțiile de învățământ urmează să corespundă art. 55 din Codul educației nr.152 din 17 iulie 2014, iar la caz Duca Ion a fost restabilit în funcție prin hotărârea judecătorească la 01.04.2021, practic la finele anului de studii, pe când normele de muncă pentru ceilalți salariații din cadrul instituției deja erau aprobate la începutul anului școlar. În aceste condiții, executând hotărârea judecătorească, angajatorul a fost obligat să intervină și să păstreze o balanță între respectarea dreptului lui Duca Ion și drepturilor altor angajați, care dețin aceleași drepturi salariale protejate de cadrul normativ, fiind neîntemeiate argumentele lui Duca Ion privind obligația angajatorului de a informa în prealabil cu cel puțin 2 luni înaintea revizuirii normei didactice, or Instituția Publică Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” era ținut să execute imediat hotărârea judecătorească de repunere în funcție a lui Duca Ion, situație care nu putea fi prevăzută de angajator, urmând a se conforma prevederilor Codului educației.

În final, instanța de apel a concluzionat că, temeuri privind anularea ordinului nr. 01-17/54/1-ab din 01.04.2021, nu s-au stabilit.

La 21 iulie 2023, Ion Duca a declarat recurs împotriva deciziei din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând argumentele indicate în cererea de apel motivată.

Suplimentar a invocat că, erorile comise de instanța de apel (precum și instanța de fond) au dus la încălcarea dreptului subsemnatului la un proces echitabil.

În opinia recurentului, instanța de apel eronat nu a constatat nici un temei de anulare a ordinului nr. 01-17/54/1-ab din 01 aprilie 2021, or, potrivit art. 49 din Codul muncii, regimul de muncă constituie una dintre clauzele esențiale ale

contractului individual de muncă. Încheierea contractului individual de muncă (art. 56 din Codul muncii) are loc cu acordul ambelor părți (angajatorului și salariatului), iar, conform art. 68 alin. (1), (2) Codul muncii, contractul individual de muncă nu poate fi modificat decât printr-un acord suplimentar semnat de părți, care se anexează la contract și este parte integrantă a acestuia. Modificarea contractului individual de muncă se consideră orice modificare sau completare care vizează cel puțin una dintre clauzele prevăzute la art.49 alin.(1).

Așa fiind, administrația liceului nu a negociat modificarea contractului individual de muncă, prin urmare o asemenea abordare nu se încadrează în limitele legale de cercetare a probelor și drept urmare îi este încălcat dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană (CEDO).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 04 mai 2023.

La 31 mai 2023, copia deciziei din 04 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul oficiului poștal în adresa participanților la proces (f.d. 19, vol. II), însă la materialele cauzei nu se atestă dovada recepționării de către recurent.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Ion Duca, la 21 iulie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Curtea Supremă de Justiție, la 02 august 2023, a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat de Ion Duca, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la materialele dosarului. Însă, până în prezent intimatul nu și-a valorificat acest drept, și nu a depus referință.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Ion Duca a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433,

completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Ion Duca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ion Duca.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc